

ZÁMEČEK
ZEZADU:

Čtení kvodě

ZÁMEČEK

KÁJA A HONZA:

Bratři na
rozcestí

DĚTSKÝ DOMOV
LORETA
A ŠKOLNÍ JÍDELNA, FULNEK
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

281

BRA3

Jsme jako moře a sůl, to k sobě patří,
jsme spolu odjakživa, jsme prostě bratři,
jeden pro druhého žijem.

Jsme jako židle a stůl, ty spolu bývaj,
parťáci Bodie a Doyle, když časy zlý maj,
vždycky si záda kryjem.

Víme o sobě svý,
jsme spolu v dobrým i zlým.
Nemáme to za pár, ale za tři
- JÁ, TY, MY, jsme ti, co k sobě patří.
Nemáme to za pár, ale za tři
- JÁ, TY, MY, jsme bratři.

Jsme jako hrom a blesky, ty chodí spolu,
někdy to jde hezky, někdy to jde dolů
- i to stává.

Jsme jako stromy a les, chcem spolu
zůstat,
co k sobě jednou patří, to zase srůstá
- odolává.

C, C/h, F

Ami, G, F

C, C/h, Ami, Ami/G, F, C, F, G

Písnička Bra3 je v době uzávěrky nejhranější v českých rádiích, takže ji zná asi každý.

Mimochodem: Víte o tom, že ji složili a hrají naši kamarádi z kapely o5 & Radeček? Někteří z nich byli u toho, když jsme v roce 1997 vymysleli Zámeček. A jsou s námi dodnes, třeba jako autoři komixu a horoskopu.

Když jsme bratry slyšeli už po sto padesáté páté, napadlo nás, že je to taky trochu písnička o děcácích. Nikde jinde nežije tolik skvělých bratrů a sester, prostě těch nejlepších sourozenců, kteří se musí spolehnout jeden na druhého.

A tak jsme se rozhodli připravit seriál o sourozencích z děcáků, který bude mít pokračování v každém čísle Zámečku.

Zapojíte se? Pošlete nám fotky a příběh nebo rozhovor se zajímavými sourozenci, kteří ve vašem domově žijí. Zajímaví můžou být třeba tím, že je jich prostě moc, nebo koníčkem, který společně dělají.

05 A RADEČEK BRA3

Bratři na rozcestí

S Honzou a Kájou z Dětského domova Fulnek jsem si povídal na Myšinci, kam začali jezdit před lety na tábory jako malí prcci, a teď pokračují jako „íčka“ (instruktoři). Připravovat program a organizovat tábor přijedou i letos, i když by mohli být doma na prázdninách. A proč jsou hlavními hrdiny prvního dílu seriálu BRA3 právě Honza a Kája? Čeká je neobvyklá životní zkouška: poprvé v životě se rozdělí. Jeden jde domů, druhý zůstává v domově. Proč?

Proč jste se dostali do domova?

Honza: Zemřel nám táta a mamka to sama nezvládala. Začaly problémy v domácnosti.

Kája: Mamka říkala, že jsme měli všechno v pořádku, ale lidi na nás bonzovali, že nemáme zaplacený nájem, vodu...

JEDNA PLUS NULA

Jak to u vás vypadalo?

Honza: V jednom pokoji, kde byla i kuchyňka, nás bydlelo pět. Pak když jsme jezdili z domo-

va na dovolenky a mamka měla další děti, tak nás tam bylo osm. Spali jsme třeba tři v jedné posteli.

Neměli jste peníze na lepší bydlení?

Honza: Mamka se snažila. Chodila pracovat, dělala uklízečku ve firmě naproti našeho baru. Pomáhala jí i nejstarší sestra, aby to stíhala.

Vzpomínáte si na tátu?

Kája: Já jsem byl ještě malý, když zemřel, takže si ho pamatuju jenom trochu.

Kája (vlevo) a Honza před časem..

Honza: Taky si na něho moc nevzpomínám. Když zemřel, měl jsem asi čtyři roky. Byl to dobrý táta, pomáhal, pracoval, ale nerozuměl si s mamkou. Moc jim to nefungovalo.

Chodili jste jako malí do školy?

Kája: Já byl ještě prcek, takže jsem chodil do školky.

Honza: Mě už zapsali do první třídy, ale necho- dil jsem tam. Starší sestry do školy chodily, ale měly dost zameškaných hodin.

A ty jsi, Honzo, chodil už jako prvňák „za školu“?

Honza: Ne, mamka mě vůbec do školy nepo- sílala. Byl jsem doma, ležel v posteli a díval se na televizi. To byl možná jeden z důvodů, proč jsme šli nakonec do domova.

Na jídlo peníze byly?

Honza: Jak kdy, ale nikdy to nebylo tak, že by nebylo vůbec co jíst. Když mamka něco vydě- lala, měli jsme guláš a maso, ale někdy byly jenom těstoviny nebo brambory.

SOCIÁLKA ŘEKLA, ŽE JEDEME NA NÁKUP

Vzpomínáte si na den, kdy vás odvezli do dětského domova?

Honza: Je to právě deset let – odvezli nás 27. dubna 2011. Na ten den nezapomenu nikdy.

Jak to probíhalo?

Honza: Přijela policie a ještě nějaké další auto. Já jsem byl doma a holky zrovna přišly ze ško- ly. Paní sociální nám řekla, ať si nasedneme, že jedeme nakupovat. Ale místo toho nás zavezli do domova ve Fulneku.

Fulnecký domov je v krásné vile. Líbila se vám?

Honza: Vůbec jsme to nevnímali, já měl sedm a Kája pět let. Byli jsme všichni vystrašení a po- řád jsme brečeli. Vzpomínám si, že nám vyho- dili oblečení a šli jsme nakoupit k Vietnamcům nové. Teda ne úplně všechno – hlavně rifle a mikiny do školy, zbytek nám dali ze skladu.

„a dnes. Jen naopak,
Kája je vpravo

Když už jsme u oblečení – jak to s ním máte v domově teď, po deseti letech?

Honza: Teď už máme většinou všechno nové, ale když z něčeho vyrosteme, tak se to dá do skladu a tam si pak můžeme vzít, co potřebujeme. Třeba když se jede na tábor.

BRÁCHOVÉ PŘEŽILI DÍKY SÉGRÁM

Vraťme se zpátky k vašim prvním dnům v domově.

Honza: Asi měsíc jsme brečeli, pořád nás to bralo.

Kája: Já jsem chtěl každý den volat mamce, ale nešlo to.

Honza: První týdny nám bylo tak smutno, že jsme s bráchou spali v jedné posteli. Naštěstí jsme byli na pokoji se sestrami, ty nám hodně pomohly. Staraly se o nás.

Jak?

Kája: Pořád nám pomáhaly. Třeba nám chys-

taly jídlo. My jsme byli strašně stydliví a ani jsme nechtěli jíst.

Honza: Třeba když byla svačina v kuchyňce v naší rodince, tak jsme si sedli a nic jsme si nevzali. Začali jsme jíst, až když nám to řekly sestry. Na začátku jsme je poslouchali místo tet.

Nakonec jste si v domově zvykli?

Kája: Začali jsme si zvykat, ale šlo to pomalu.

Honza: Skoro každý víkend jezdila na návštěvu mamka i s dědou. Slibovali nám, že nás vezmou domů. Že to bude co nejrychleji, dva tři měsíce, tak jsme byli natěšení, ale doma to bylo čím dál horší. Domů jsme jeli na první dovolenku až na Vánoce.

O dědovi jste ještě nemluvili.

Honza: Byl to takový náš náhradní táta. Vlastně je, pořád žije.

Kája: My jsme měli byt v paneláku a on bydlel pod náma, celou dobu jsme k němu chodili.

Honza: Když jsme pak jezdili na dovolenky

Honza prožil ve
fulnečné základní
škole devět let, Kája
osm. Ale znalosti,
zkušenosti a zážitky
tam získali na celý
život

Se sestrami u moře.
Za tyhle zážitky vděčí
domovu, k moři by se
jinak asi nepodívali

častěji a máma měla další děti, tak jsme se rozdělili, protože osm by se nás do jednoho bytu nevešlo. Takže někteří chodili spát k dědovi.

Kája: Mám dědu rád. Třeba když přijel na návštěvu do Fulneka, tak jsme šli ven a všechno mu ukazovali.

*Teď se vám naskytla šance jít nastálo domů.
Co se změnilo?*

Honza: Mamka měla tři další děti s novým mužem, ale ten taky zemřel... Pak se z toho nějak dostala, přestěhovala se z Bohumína do Karviné a začala vylepšovat byt, takže teď už máme v domácnosti všechno, co potřebujeme. Je to tam mnohem lepší než v Bohumíně. Sice bydlíme na ulici, kde je takové romské ghetto, ale zatím žádný problém nebyl. Ale hlavně ten byt je větší, tři plus jedna, s bráchou máme svůj pokoj.

VELKÝ ZVRAT:

KÁJA DOMŮ, HONZA V DOMOVĚ

Jenže ty nakonec v domově zůstáváš.

Honza: Mohl jsem jít taky domů, ale rozhodl jsem se, že zůstanu v domově. Docvaklo mi, že kdybych byl doma, tak asi nedodělám školu.

To ses rozhodl jen tak jednoduše? Po deseti letech snažení, aby ses dostal domů?

Honza: Hodně jsem to probíral se strejdou a s tetou. Řekli mi, ať si vezmu papír, zamyslím se a sepišu si plusové a minusové body.

Co sis napsal?

Honza: Na tom papíru jsem měl u dětského domova hlavně ty plusy. Kromě školy taky výlety, tábory... Navíc teď můžu jezdit domů každý víkend, takže domov bude vlastně takový intr.

Kája ale jde domů.

Kája: Já budu mít dohled, abych chodil do školy. Soudkyně říkala, že na to dohlídnou, abych se neflákal. Rozhodl jsem se hlavně kvůli děcek, malí sourozenci pořád kňučeli a přemlouvali mě, ať jdu domů.

Kolik jim je?

Kája: Mates má tři roky, Patrik čtyři a Žanetka devět.

ŠIKANA, NEBO POHODA?

Po osmi letech ve fulnecké škole teď budeš mít nové spolužáky.

Kája: Budu chodit do školy Družby. Už jsem se tam byl podívat, ale jenom na tu podlahu. Mají takovou hnědou podlahu.

Ty ses nebyl podívat na spolužáky?

Kája: Ne, jenom jak to vypadá ve škole. Asi jsem měl sklopené oči, takže si pamatuju hlavně tu podlahu. Ale je to tam hezké – teď si vzpomínám, že stěny jsou zelené.

Stěny ani podlaha nebudou při učení až tak důležité, hlavní bude, jak zapadneš do třídy.

Kája: Toho se trochu bojím – přijdu do úplně nové školy, tak nevím, jaké budu mít známky. Ve Fulneku mi to šlo, teď budu mít na vysvědčení jedničky, dvojky, trojky a jenom z ájiny asi čtyřku.

Taky se trochu bojím, jestli tam nebude šikana. Ve Fulneku jsme měli ve škole dobrou partu, tam nikdo neřešil, že jsem z děcáku.

ŘÍKALI MI, AŽ JDU NA KADEŘNÍKA

Honzo, ty už studuješ střední školu. Jaký sis vybral obor?

Honza: Učím se na strojního mechanika, teď půjdu do druháku. V prváku jsem byl kvůli distanční výuce ve škole vlastně jenom pár dní. Na začátku roku jsme probírali, co bylo v osmičce a v devítce. Pak přišla distanční výuka, přes online jsem moc nepochopil technické kreslení. Ale teď už to umím.

Teď už chodíte do školy, máte i praxi?

Honza: Dílny máme přímo ve škole. Dostaneme vždycky výkres a pak ten výrobek musíme udělat. Teď jsme končili závitama, takže jsem si udělal vlastní matici.

Baví tě to?

Honza: Asi jo... I když mě přemlouvali, ať jdu dělat kadeřníka, že se to ke mně více hodí. Třeba se k tomu ještě dostanu.

A když ne – umíš si představit, že budeš dělat celý život strojařinu?

Honza: Pracovat mě baví, určitě nechci být na úřadu práce a brát sociální dávky. Myslím, že makat umím. Chci si udělat svářečský kurz a pak jít do nějaké firmy, kde se svařuje.

Zvládne Kája náročnou cestu bez Honzy?
A vydrží Honza sám v domově? Tipněte si!

A co potom?

Honza: Po škole mám tři možnosti. Buď zůstanu ještě chvíli v domově nebo půjdu k rodičům nebo je ještě třetí možnost, ta by byla asi nejlepší – že dostanu startovací byt a budu bydlet sám. Ale nechtěl bych žít v Karviné. Nejvíce by se mi zamlouval Nový Jičín, to je dobré město.

Jsou tam fitka, workouty. Žádné ghetto jako v Karviné ani zapadákov jako ve Fulneku.

A co ty, Kája, kam se chystáš po škole?

Kája: Taky nechci na úřad práce. Asi půjdu na zedníka. Bavilo by mě dělat střechy nebo třeba jenom byty.

Tak to by sis mohl postavit svůj dům. Už ho máš vymyšlený?

Kája: Ještě nevím, jestli budu bydlet v bytě nebo si něco postavím. Ale když mi ho brácha nakreslí, tak bych mohl (směje se).

NEŽ ODEJDU, TAK PODĚKUJU

Už brzo navždy opustíš domov, kde jsi prožil deset let života. Už víš, jak to bude probíhat?

Kája: Ještě tady dokončím školu do velkých prázdnin. Až dostanu vysvědčení, pojedu domů do Karviné.

Máš připravenou nějakou oslavu?

Kája: Ne, oslavy nechystám. Určitě půjdu poděkovat paní ředitelce, vychovatelům a panu Szabóvi, který nám pomáhal, ať můžeme jezdit domů a všechno domlouval.

Nebude ti domov chybět?

Kája: Určitě bude. Nikdy nezapomenu na výlety a tábory. Bude mi chybět i škola, měli jsme tam dobrou partu.

A na co se těšíš, že už nezažiješ?

Co bylo v domově nejhorší?

Kája: Nejhorší? Asi nic, v domově jsem se měl dobře.

Honzo, ty ještě v domově zůstáváš, ale přesto – na co z těch deseti let ve Fulneku vzpomínáš?

Honza: Nejlepší je kapesné! (smích) Ne, já jsem si už v domově zvykl. Je mi vlastně jedno, jestli jsem v děčáku nebo doma. A až odejdu z domova, budu vzpomínat na tábory a kamarády. A taky na vychovatele, dobře se s nima spolupracuje. Byly i problémy, ale vždycky jsme to nějak vyřešili.

Prázdniny prožijete spolu doma v Karviné.

Co vlastně podnikáte, když jste doma?

Honza: Když přijedeme na víkend, tak se věnujeme malým sourozencům. Zahrajeme si karty nebo chodíme ven. Na prolízačky, houpačky, vezmeme balón.

Kája: Ale o prázdninách můžeme zůstat venku dýl do večera, tak chodíme sami se staršíma kamarádama.

Kam chodíte?

Honza: V Karviné je toho hodně, pořád je co dělat. Je tam hezký park Boženy Němcové a když je hezky, jdeme se koupat na Karvinské moře.

Jenže Kája zůstane doma a ty se na konci prázdnin vrátíš do děčáku...

Honza: Po takové době už je mi jedno, jestli jsem doma nebo v dětském domově. Poslední den prázdnin v domově je dobrý – to se všichni vrátí, buď z tábora nebo z domu, a vyprávíme si na skupině, co kdo o prázdninách zažil. Možná mi kvůli Kájovi bude letos víc smutno než jindy, ale možná, že to ani nebudu vnímat. Už jsem na domov zvyklý.

Jak to teď funguje doma? Třeba když potřebujete s něčím pomoci nebo poradit, jdete za sestrami, se kterými jste žili v děčáku, nebo za mámou?

Honza: Už jsme si zvykli žít samostatně, takže ty nejdůležitější věci si necháváme každý pro sebe nebo řešíme spolu s bráchou. Protože když se svěříme mamce, tak to řekne Evě (starší sestra, pozn. autora), a když bychom se svěřili Evě, tak ta to řekne mamce. (smích)

BRÁCHA? TO JE MOJE VŠECHNO

Teď jsi mi nahrál – s bráchou tvoříte nerozlučnou dvojku. Dokážete si představit, že teď budete poprvé v životě každý sám?

Kája: Bude to těžké. Bratr pro mě znamená všechno. Pokaždé mi pomáhal, vysekal mě ze všech průšvihů. Pomáhal mi ve škole, psal za mě úkoly.

Z jakých předmětů?

Kája: Z matematiky, z ájiny... Vlastně ze všech. Třeba teď, když byla online výuka, tak mi napsal úkol anglicky a já jsem to jenom přečetl.

Jak to teď bez něj zvládneš?

Kája: Budu to zkoušet sám. Chodí k nám starší sestra, tak mi pomůže.

A co znamená brácha pro tebe, Honzo?

Honza: Myslím, že jsme dobří bráchové, pomáháme si navzájem. Třeba Kája je dost dobrý na úklid... A když je nuda, tak vždycky něco vymyslíme, třeba si jdeme zakopat.

Pohádali jste se někdy? Nebo pobíli?

Kája: Když jsem měl s někým problém, tak mi Honza řekl, že mám být v klidu a nemám si toho všímat.

Honza: Občas se pohádáme, ale většinou to skončí slovy „promiň, já jsem nechtěl“.

Kvůli čemu se hádáte?

Honza: Většinou kvůli tomu, kdo měl pravdu. Každý má svůj názor a nechce ustoupit. Občas padnou nějaké sprosté slova, ale po pěti minutách už přichází to „promiň“ a „promiň“...

Kája: Jednou jsme se pohádali a zmlátili. Když jsem vyjel na tetu.

Honza: Kája nepochopil tetu, jak to myslela, vzal to z druhé strany, tak jsem mu řekl, ať se zklidní.

Kája: A já mu odpověděl: Nech mě bejt – a hned jsme byli v sobě. A za pět minut zase největší kámoši.

Vladislav Sobol

Dobrodružství s kámoši z domova na výletech a táborech, to bylo nejvíc...